

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

SZABADSÁG

LIBERTY

A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Ujság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

NO. 306. SZÁM.

HARMADIK ÉVFOLYAM

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, péntek, 1920. december 31.

THIRTIETE YEAR

EGYES SZÁM ÁRA 5 CENT

A titkos diplomácia beteg békecsinálása a bajok kufforrása

Paul S. Reinsch elnöki székfoglalójának messzemenő megállapításai az Amerikai Államtudományi Társaság gyűlésén. — A békeszerződésben senki nem bizik, mondotta.

WASHINGTON, december 29. Paul S. Reinsch, aki már nemrég amerikai követ volt Kinában, tegnap tartotta meg székfoglalóját az Amerikai Államtudományi Társaság gyűlésén. A székfoglaló beszéd minden tekintetben magasaróttú és tanúságos volt, de különösen érdekes az a vélemény, amelyet a titkos diplomáciáról és annak a munkájáról mondott. Szerinte azt esetleg, vitatni lehet, hogy a nagy háborút az a diplomácia idézte-e fel, vagy sem, az azonban bizonyos, hogy ez a diplomácia az oka annak, hogy a háború tulajdonképpen még nem fejeződött be.

"Azok az államférfiak, akik titkossá tették a béke tárgyalásait, — mondotta a volt kínai követ, — csak azzal a főtévessel igazolták volna valamennyire is az álláspontjukat, hogy a külső behatásoktól való mentesség arra képezi őket, hogy oly gyors megoldásban álljanak meg, amelyet a maga teljességében igazságosnak és bölcsnek ismer el a világ közvéleménye. Ennek a reménykedésnek azonban nem felelt meg."

"A modern diplomáciának legnagyobb bűne az, hogy ideálisan beszéljen az integritás és függetlenség védelmének eszakaipérel iparkodik takarítani azokat a speciális cselekedeteket, amelyek mindezeknek az ellenkezőjét előzik."

Mr. Reinsch felfogása szerint, a titkos diplomácia tana közeli rokonságban van az állam abszolút felfogásával az elméletével, míg viszont a demokratikus felfogás azt követeli meg, hogy a diplomácia irányja és az összes nemzetközi szerződések nyilvánosságra hozassanak, noha az egyes részletek titokban tarthatók.

"Az egyetlen abszolút kormány alatt maradt országban, Japánban, — mondotta, — a titkos diplomácia az igazi forma. Viszont a demokratikus államokban, az Egyesült Államokban, Angliában, megköveteli, azonban nem igen kapja meg a nép azt, hogy a diplomácia irányát és a tárgyalások befejezése után a diplomáciai cselekvények anyagát nyilvánosságra hozzák."

Az Egyesült Államok szerinte nagy általánosságban mentes maradt a titkos diplomácia hibáitól, noha egyes időkben, de különösen a mostani világháború során az ügyeket anélkül kezelték, hogy a közönséget kellőképp informálták volna.

Viszont azonban Európában, jelentette ki Amerika volt kínai követe, a nagy háború alatt és annak előtte is mindig a legbelső oldali érdekek mutatkoztak be a titkos diplomácia.

ELSZAKITOTT MAGYAR TERÜLETEK SZOBRAI

Miért maradtak el a leleplezések?

A SZABADSÁG BUDAPEST, dec. 6. — Négy szobor BUDAPESTI áll a magyar főváros legszebb terén, a SZÜDÖSÍTŐJÁTOL. hadszögterén, s a négy szobrot senki se lát-hatja.

Nagy ponyvával vannak leterítve a műalkotások, s nincs, akinek szavára lehullanék rótk a lepel. Négy gyászos szobor, mely gyászba borítva, — azon a helyen, ahol 71 esztendővel ezelőtt, a szabadságharc leverése után anyai derék magyar embert agyonlőttek, felakasztottak.

Husz évvel ezelőtt még állott itt a hírhedt Neugebaude, II. József, a kalapos királynak alkotása, mely a szomorú időkben a világ legnagyobb börtöne volt, oly emberek számára, kiknek nem volt egyéb bűnik, mint hogy jobban szorították a kezüket, mint a császárt.

Est a helyet választotta a Védőligák Országos Szövetsége az elszakított magyar területek jelképes szobrai számára. Itt állott szobor alakjában a Bácska jelképe, egy derék magyar alak, kalászból font koszorúval a fején.

Egy harmadik ifjú Szent István lehelőtt koronáján bualokodik. — Nyugatmagyarországot ábrázolja. A negyedik alak a legmeggrázbóbb: A KERESZTRE FESZÍTETT HUNGÁRIA.

Am mindeneket senki se láthatja, — vastag ponyva takarja őket. Tegnap már másodszor gyűlt össze a község a szobrok leleplezésére, s a leleplezés elmaradt.

Mert az ilyen ünnepség nem jó hangulatot kelte ne Budapestben, Bérgárdban, Bécsben és Prágában. A magyar kormány egyelőre tudomásul vette a szomszédok tiltakozását és a szobrok leleplezését EZUTTAL MÉG NEM ENGÉDELYZETTE.

De ha 1871-ben, Elzász-Lotharingia elszakítása után a franciák felállították Párisban Strasburg város szobrát és ez a szobor jelképe lehetett Franciaország nemzeti vágyainak, — ugyanezen a jogon a Szabadsághéri négy magyar szoborról is csak le fog hullani egyszer a lepel.

A SZÁRAZAK IGEN SOK A ÚJ HARCRA GONOSZTEVŐ KÉSZÜLNEK AMERIKÁBAN

Az Anti Saloon League és más száraz organizációk felfedezték, hogy a patent medicinákban alkohol van. — Indítványt adtak be a pénzügyminisztériumhoz a gyógyszerkek ellen.

WASHINGTON, dec. 29. — A nedvesekre, hiába, egyre rosszabb világ jár. A szárazak legújabbban a patent medicinákra vetették magukat. Az Anti Saloon League of America, a Methodist Board of Temperance, a Women's Christian Temperance Union és más száraz organizációk megállapították, először, hogy négy és ötezer fajta között készítenek az Egyesült Államokban patent medicint, olyat, amiben alkohol van, másodsor, hogy az emberek ezeket az orvosságokat nem gyógyítási célzattal, hanem iszákossággal elszárolják. Mindezek után Wayne B. Wheeler, az Anti Saloon League főtanácsadója kijelentte, hogy indítványt adtak be a pénzügyminisztériumhoz, amelynek a Volstead-féle törvény értelmében, kötelessége a patent orvosságok gyártására engedélyt adni, hogy a jövő évre ne adjon engedélyt azoknak a gyárosoknak, akik az általuk megnevezendő orvosságokat gyártják. Ebből a kérdésből azonban még bonyodalom lesz. A kormányzat nem szívesen látja, ha ártatlanok is a száraz hálózába kerülnek. Sokan vannak a patent medicina gyártók között, akik ugyan alkalmasnak alkothat az orvosságban, az üzletük azonban a government teljesen legálisnak tartja. A government és a szárazak között erős vitára van kilátás ennek következtében.

Trentonban gyűlést tartanak a "crime wave" megállítására. — Enright főbiztos praktikus tanácsa. Központi rendőrirodát kell felállítani Washingtonban.

TRENTON, N. J., dec. 29. — New Jerseyben az úgynevezett bűnhullám egyre szélesebb rétegeket önt el. A dolg már annyira alakult, hogy Edward kormányzóknak is feltűnt. A bűnösök lehetetlenül tétlenségűek, állami, megyei és városi hatósági férfiak hívták meg Trentonba tanácskozára. A tanácskozásban Enright, a new yorki kommisszárus életrevaló ideát pendített meg. Azt, hogy Washingtonban állítsanak fel egy államok közötti rendőrséget, amely egyrészt összeköttetést tartson fenn az összes állami és városi rendőrségekkel, másrészt pedig az összes európai rendőrségekkel. Így lehetne csak nyilvántartani a gonosztevőket, akik Európából Amerikába jönnek, vagy innét Európába mennek. — A legnagyobb baj az — mondta Enright — hogy az egyes államok és városok között nincsen meg az összeköttetés. Ezért van az, hogy a rendőrségi viszonyok Amerikában általában sokkal alacsonyabb fokon állnak, mint Európában. Enright szerint elsősorban arra kellene törekedni, hogy Londonnal legyen állított összeköttetés. Mexikón keresztül taponként érkezik angol gonosztevők az Egyesült Államokba. A gyűlésen hevesen kikelték a bond társaságok ellen is.

D'Annunzio feladja a küzdelmet Caviglia rohamcsapatai ellen

Fiume polgármestere, a városi bizottság élén, tárgyalásokat kezd Abbáziában Ferrari generállal, Caviglia tábornok megbízottjával. — Be kell tartani a rapallói szerződést.

OLASZ HERCEGNŐ ÉS MAGYAR HERCEG NÁSZÁ

Legújabb jóvendőlések a trón körül.

A SZABADSÁG BUDAPEST, dec. 6. — Tömerdek jóvendőlések és találgatás folyik most a leendő RUDOSÍTÓJÁTOL. magyar király személye körül. Előre kell bocsátanom, hogy a találgatásokban a külföldi sajtó jár elől — a magyar lapok, (ami nagyon könnyen megérthető,) sokkal ritkábban tárgyalják ezeket a kérdéseket.

A mai napon — mint ide egy távirat jelenti, — Bécsben a Son- und Montagzeitung azt írja, hogy az olasz politikusok a legutóbbi időben sokkal nagyobb tevékenységet fejtenek ki Magyarországon, mint az angolok vagy franciák. Anglia és Franciaország ez idő szerint alig mutat valami érdeklődést Magyarországot iránt. A bécsi lap értesülése szerint Olaszország ugyan nem hivatalosan, hanem csak két alatt a magyar király-kérdésbe is beavatkozik. Az olaszok JÓZSEF FŐHERCEGET látnák legszívesebben a trónon és támogatására mindent megtesznek, ami csak módjában van. Ebben az ügyben fog e napokban Budapestre érkezni Olaszországnak volt miniszterelnöke, Nititi is. Abban az esetben, ha József főherceg jóváhagyása olyan komoly alakot ölt, hogy megválasztását valószínűnek lehet tekinteni, — az olasz király hajlandó lesz egyik leányát nőül adni József főherceg idősebb fiához, JÓZSEF FERENC főherceghez. Ez olasz királynak két férjhezadható leánya van: Johanna és Matilda hercegnő. Ma még nem tudjuk, hogy melyiket szánták József Ferenc főhercegnek. Tény, hogy az olaszok Magyarországon, különösen a kommunizmus alatt, nagyon sok rokonszenvet ébresztettek; tény az is, hogy az olasz missió Budapestben ma oly népes; mint három más missió együttvéve: Magyarországot ügyei iránt kétségtelenül az olaszok tanúsítanak legtöbb érdeklődést. De hogy a magyar király-kérdés megoldásában nagy szerepet vállaljanak, arra ma még nincsen semmi jel. Egyelőre tehát csupán az idézett bécsi lap viseli a felelősséget azért a hírért, hogy az olaszok házasság révén, a távolabbi jövőben egy olasz hercegnőt öhajtanának a magyar király oldalán, Magyarországot trónján látni.

RÓMA, dec. 29. — A kocska eldőlt: Fiume független, szabad város lesz — a fiumei városi hatóságok, Elükön Gigante polgármesterrel, tárgyalásokat kezdtek Ferrari generállal, Caviglia tábornok hadseregével, a regulárisok által kiküldött bizottság fejevel. Valószínűnek, sőt majdnem bizonyosnak látszik, hogy ezek a tárgyalások a fiumeiek részéről D'Annunzio tudtával és beleegyezésével történnek.

Abbáziában folynak a tárgyalások, amelyekben részt vesz — mint egy utolsó londoni távirat jelenti — az aostai herceg is. A fiumei polgármester először azt követelte: Cavigliának üritsék ki a megszállott részeket, akkor D'Annunzio eleget tesznek a rapallói szerződés ama pontjának, ami kikötö, hogy a dalmát kikötőket hagyják el és a lefoglalt hajókat adják vissza. Ez azonban még nem jelenti azt, hogy D'Annunzio, vagy akár a fiumei opponensek elfogadják a rapallói szerződést a maga egészében. Az abbáziái gyűlésen pedig Ferrari generális ehhez ragaszkodik, még pedig feltétlenül.

A Gigante polgármester második lépése az volt, hogy Caviglia tábornok szüntesse be a város elleni tüzelést. Ennek a kérésnek azonnal eleget tettek.

D'Annunzio, ha nem akarja a népszerűségét teljesen eljátszani, rákényszerült erre a lépésre. Nagyon jól tudta, hogy a carabinieriokkal és a Simonetti admirális parancsnoksága alatt horgonyzó olasz flottával szemben nem védheti tovább a várost, amelyben már az éhínség dúl. Nagyon valószínűnek látszik, hogy a podesta, a városi tanács és általában a fiumei közvélemény is ellene fordult, mikor látta, hogy tulságosan komolyan veszi a dolgot — alakulnzza a házakat, a hidakat és komoly hadjáratot akar.

Olaszországban ugyan — mondja az Exchange Telegraph Co. jelentése — több városban ismét voltak D'Annunzio mellett tüntetések. Több helyen bezárták az boltokat és a redőnyökre oduláltak ragasztották ezzel a felírással: "Nemzeti gyász miatt zárva." Több helyen pedig felárborca csesztették a zászlókat.

Fiume előtt Simonetti admirális felszólította az Espero nevű torpedóhajót, amely nemrégiben elhagyta a flottát és átpártolt D'Annunziohoz, hogy tizenöt perc alatt térjen vissza a helyére. A hajó parancsnoka ezt visszautasította. Erre az Andrea Doria nevű cirkáló, 500 yard távolságból rálőtt. A golyó löntekette az Espero propellerjét és robbanást okozott. A halottak és sebesültek számáról még nem érkezett hír. Általában még nem lehet pontosan megállapítani egyik részről sem a halottak és sebesültek pontos számát. Legvalószínűbb a londoni Times értesülése, ami mind két részen összesen öven halottról és kétszáz sebesültről tud.

Fiume aktuálisan a carabinieri kezében van. D'Annunzio a ragáról az utolsó huszonegy óra alatt nem érkezett hír. Annnyit tudnak csak, hogy Caviglia tábornok diadalt aratott, aki élve kézrekeríti. Azt hiszik, hogy nem fogják haditörvényszék elé állítani, de Caviglia tábornok ragaszkodik hozzá, hogy élve és sértetlenül vigye magával Rómába.

TUDÓSOKNAK A KIEHEZTETTE A SZAVADÖNTSÖN HÁBORUSÁG AZ BÉR ÜGYEKBE IREK ORSZÁGÁT

Az Illinois Women's Legislative Congress nagygyűlése Chicagóban. — Mary McDowell indítványa. — Tudósokból álló bizottság intézte a bérkérdést és a munkaidő kérdését.

CHICAGO, ILL., dec. 29. — Az Illinois Women's Legislative Congress most tartja három napos nagygyűlését egy chicagói szállóban. A női kongresszus nagy lelkesedéssel nyilatkozott meg a munkásoknak általában, de különösen a női munkásoknak az érdekében. Kimondották a nők, hogy hívei a negyvennégy óras munkahétnak, annak, hogy vasárnap egyetlen is és műhelyben vagy gyárban se lehessen dolgozni és egyben megállapították a női munka bérminimumát.

Mary McDowell, a Northwestern University Settlement House elnöke nagyon érdekes és nagy ünneppel fogadták beszédét tartott, amelyben kifejtette, hogy minden államban tudósokból álló bizottságot kellene felállítani, ez a bizottság, amely fiziológusokból, pszichológusokból és nemzetgazdászokból állna, és tudná egyedül helyesen megállapítani a béreket és a munkakörülményeket. — Aztért, mert mind nők, szavazati jogot kapunk, ne higgye senki, hogy a helyzetünk sokban változott — mondta többek között Mary McDowell. Most is (Folytatás a 2. oldalon.)

A hatvannégy éves elnök születésnapja

Wilson elnök huszonegyedikadikán ünnepelte meg születésének hatvannegyedik évfordulóját. — Nagyon sokan gratuláltak az elnöknek, többek között az angol király is.

WASHINGTON, dec. 29. — Woodrow Wilson, aki ötvenhat éves volt, mikor bevonult a Fehér Háza, huszonegyedikadikán ünnepelte a hatvannegyedik születésnapját, az utolsó, a mit a Fehér Háza töltött. A nagy napon vele volt az egész családja, kivéve a vejét, William G. McAdoot. A másik veje, Francis B. Sayre, annak felesége, valamint Mrs. McAdoot, Miss Margaret Wilson, az elnök férjhezletlen lánya azonban ott voltak a születésnapi partyn, amit Mrs. Wilson adott.

Nagyon sokan üdvözölték az elnököt születésnapja alkalmából, többek között György, Anglia királya.

AZ AMERIKAI MAGYARSÁG SZENZÁCIÓJA

Körben óriási feltűnést keltett a Szabadság Jubileumi Naptára. Egyebhangzó vélemény szerint, hasonlóan értékes tartalma és kiállítású naptár nem jelent még meg magyar nyelven Amerikában. A karácsony legnagyobb

A SZABADSÁG NAPTÁRA

Különbözetben öpp oly pompás, mint belső tartalma: a nyomdai-lyap sikerült alkotása. — Minden előfizető, aki rendelés hátrahagyott és a kitételek fejében 25 centot behűl, — számíthat rá, hogy azonnal megkapja a naptárt. UJ ELŐFIZETŐKNEK, AZ ÖSSZEG BEKÜLDÉSE UTÁN, UGYANCSAK AZONNAL UTNAK INDITJUK. (Folyt. a 2-ik oldalon.)

AMERIKA MÁR SZÖKTETIK A NEM KIVÁNJJA FEGYENCEKET A VÉDŐVÁMOT ARKANSASBAN

A jelek azt mutatják, hogy az amerikai nagypár és kereskedelem in k á b b akar külföldi piacokat, mint vámvédelmet. — Európa védekezni készül

WASHINGTON, dec. 29. — Amint a jelek mutatják, az amerikai nagypár és kereskedelem álláspontja érdekes módon változott meg az utóbbi idők folyamán. Amig ugyanis eddig az amerikai iparnak erős vámtarifával való megvédését sürgették, addig most az az álláspontja, hogy sokaknál nagyobb szükség van külföldi piacokra, mint iparvédelemre. Erre az álláspontváltozásra különösen az adott okot, hogy a külállamok némelyike már azt jelentette ki, hogy ő is feltehetően hatalmas tarifával fogja sújtani az amerikai portékat, akkor, ha Amerika nagyvámval sújtja az ő portékat. Ez alapon aztán a nagypár arról van meggyőződve, hogy védelmi vámtarifát esetén el fogja veszíteni a külföldi piacokat.

A szövetségi kereskedelmi kanara főtisztviselői maguk és beismerték, hogy ebben a tekintetben megváltozott az álláspont, különösen azonban az acéliparban, a cipőiparban, az autómobil, varrógépek, irógépek, számológépek gyártó iparokban. Vannak azonban olyan iparágak is, amelyek nyíltan proindult.

Arkansasban, egy állami fegyencfarmról elszökött tizenkét fogoly. — Kettőt már el fogtak. — Széles körű terv az összes foglyok megszöktetésére.

PINE BLUFF, ARK., dec. 29. — Tuckerből, az állami fegyencfarmról vasárnap megszökött tizenkét fogoly. A foglyok közül hatot körülkerítették az Arkansas folyóban levő egyik szigetén, Pastoria mellett.

A katonák már átkeltek a folyón, hogy kerekkerítsék őket. A többiek közül kettőt azonnal, hogy elszöktek, elfogtak. A másikat négyenként hollétéről eddig nem tudnak semmit. Az arkansasi nemzeti gárda pine bluffi különítményének husz tagját, teljesen felszerelve és repégyverekkel ellátva, mosgositották és ismeretlen helyre küldték őket. Azt nem hozták a nyilvánosság tudomására, de valószínűnek látszik, hogy a hatóságok nagygyobb szabású tervnek jöttek a nyomára. A terv, minden valószínűség szerint az, hogy az összes állami börtönökből, kiemelték a foglyokat. Az erre vonatkozó hadjáratot egy ismeretlenebből álló társaság intézi. Ezt a feltevést az állam kormányzójának a véleménye is megerősíti. A vizsgálat erre vonatkozólag széles körben megindult.

50 Pénzért... Szabadság... OHIO

BIZONFFY MAGYAR... Szabadság... OHIO

Bank Co. OHIO

gyen disznót... INGYEN... OHIO

ül. Egy centért... OHIO

SZABADSÁG... OHIO

Ezer dollár 22 centes ebédért A jótékonyság irgalom nevében

Szerdán este a new yorki Hotel Comodoreban egyszerű menüt ettek végig nagy amerikai kiválóságok. — Ezer dollár volt a teríték ára, azonban senki sem sajnálta, mert a pénz az éhez, elsatnyult szegény európai gyerekek eltartásának költségeire megy. — A New Yorkra kivetett három és fél millió nagyrészt biztosította a vacsora. — A díshelyet egy "gyermekszék" foglalta el.

Három és félmillió gyermek éhezik Európában. Ez a rideg és szomorú tényállás. Három és félmillió kicsi gyerek szenvedése olyan szörnyű, olyan fekete vádirat, amelynek ellenében nem lehet felelősség, nem lehet kifogás.

A házigazda szerepét Herbert Hoover, a gyermekvédelmi bizottság elnöke, Feringh tábornok és Lane volt belügyminiszter töltötték be. A főhelyet azonban egyikük sem foglalta el. Ez a főhely üres maradt. Egy rendes gyermekszék állították oda, mintegy jelképezve azt a háromszázötven ezer gyereket, akiknek egy esztendő táplálékáról New York gondoskodni fog.

A felszolgált menü ugyanaz, mint amilyent naponta egyszer a szegény éhez gyerekek kapni fognak, még pedig 11 cent költséggel. Ez a naponta egyszer való egyszerű étkezés, mondják a bizottság vezetői.

Szerdán este vacsorára terítették a Comodore báltermében. Nem volt olcsó vacsora. Egy-egy terítéknek az ára ezer dollár volt. És ezért az ezer dollárért nem adtak valami felesleges vacsorát. A menü csak marhabacsinálóból, kenyérből és kakaból állott. Egy-egy vacsora nem került többé 22 centnél költségesebbre és minden mellékírást beleértve. Nem voltak ragyogó, ünnep megrakott és feldíszített asztalok, mint a Comodoreban rendezte-nyint lenni szokott, hanem száz darab egyszerű faasztal, mindenik körül 10-10 igen egyszerű fakönyvesek. Nem volt valami választékos menükárta, hanem a legegyszerűbb papíros nyomatok legegyszerűbb nyomdátértek.

Es még ezen jelentek meg az ezer dollárba kerülő, húszcentes terítékek vacsorán. Megjelentek azért, mert New York városára három millió és háromszáz dollárt vetett ki az amerikai elbánszerelő. Megjelentek, mert három és fél millió gyerek éhez Európában, mert ennek a három és félmillió éhez gyerekek egy évi ellátását Amerika vállalta magára, megjelentek, mert ebből a három és fél millió gyerekből háromszáz és ötvenezret New Yorknak kell táplálnia.

Már pedig ennek az ezerdolláros vacsorának minden egyes centje erre a célra fordítottik.

Csak magukból az ezerdolláros terítéki árakból egy millió dollár folyt be, míg ott a helyszínen az összegyűlemlt közönség aláírás útján a legnagyobb részét összeadta a három és fél milliónak.

A bizottság vezetői szerint a gyermekek nagyrésze éhen pusztulna az amerikai segítség nélkül, azok pedig, akik mégis túlélnék a nyomorúságot, annyira lehatynulnának, hogy ép ember sohasem lenne belőlük.

A vacsorán többek között résztvettek Arthur Page nagykövét, John B. Creighton, Széchenyi grófnő, szül. Vanderbilt Gladys és a legtöbben a new yorki legelőkelőbb társaság tagjai közül.

életben tart egy esztendőig egy-egy szerencsétlen gyereket. Ugy kell, ugyanis érteni a dolgok, hogy e mellett még a legszegényebb szülő is gondoskodik valami módon azon, hogy valami kis ennyival adhasson meg naponta a gyermekének. Ez az ennyival azonban rendszerint nem bír találni értéket, miért is ezt a táplálék értéket van hivatalosan megadni az amerikai ebéd.

A jelen állapotot Angliának már egy esztendővel folytatott hibás politikája idézte elő, ugyanarra, hogy semmi eredmény sem remélhető az önkormányzati javaslattól, vagy hasonló más intézkedéstől. A bizottság vezetői szerint az Egyesült Államok ezt telenül nem nézheti, annál kevésbé, mert ebben az országban ma már több ir lakik, mint magában Írországban.

A bizottság január 17-dikéig elnapolta a tárgyalásait. Ekkor új tanúk fogják elmondani Cork felégetésének szomorú történetét.

A SZOCIALISTÁK SZÓZATA E. V. DEBS ÉRDEKÉBEN

A szocialista párt keserű hangú kiáltványban panaszodik, hogy Wilson elnök Karácsonyra nem eresztette ki a börtönből Debs-t, a szocialisták nagy mártírját.

CHICAGO, dec. 29. — A szocialista párt egy reményteljes írásban szegényebb. A szocialisták remélték, hogy Wilson elnök eleget tesz a kérdésüknek és Eugene V. Debs-t, a szocialista mártírt, akit a kémkedési törvény megsértése miatt husz évi fegyházra ítélték, karácsonyra szabadon engedte. Wilson ezt nem tette meg. A pártvezetőleg most kiáltványban fordul az egész tagsághoz, felszólítja minden híthű szocialistát, "teljes erejükkel igyekezzenek azon, hogy a politikai foglyok szabadságára kerüljenek dolgoznak, agitálnak, mindaddig, míg a wilsoni felfogás utolsó maradványait is el nem tüntették."

"Nem hiszünk" — mondja többek között a kiáltvány — hogy Wilson, aki rablógóknak, bankrablóknak, tolvajoknak, gyilkosoknak megkegyelmezett már, csak egy politikai bűnöst akar mindenáron a börtönből tartani, az amerikai nép nevében eszelekedik így. Az elnöki rendelkezés, amelynek következtében két gyilkos és egy bűntudatos szabadlábra került, de Eugene V. Debs a börtönből maradt, areul csapása akart lenni.

szocialistáknak, pofon akart ez lenni azoknak, akik a politikai foglyok azonnali és megalkuvás nélküli szabadonbocsátását követelik. Az elnök szerint Debs "nem bűnbánó fogoly" és ennek következtében nem lehet szabadonbocsátani, mert az sértés lenne a fiunkkal szemben, akik Franciaországban harcoltak.

A kiáltvány ezek után ismét felszólítja az elvtársakat, a közös akcióra a politikai foglyok érdekében.

Katonai kaszárnyákka váltak a német iskolák?

AMSTERDAM, dec. 29. — Düsseldorfból jelentik, hogy a rajnai szövetséges bizottság kétségbeesve állapította meg, hogy a Németországban annyira terjed a militarizmus, hogy még az iskolák is kaszárnyákka váltak s a tanulókat katonai kiképzésben részesítik. A bizottság "elrendelte, hogy az iskolákat ne merjék katonai előkara felhasználni, különben lefoglalja valamennyit s a felelős egyéneket elfogatja.

Kiéhezetti a háborúság az irek országát.

(Folytatás az 1. oldalról.)
nák és rendőrök, felsőbb parancs folytán tervszerűen pusztítják, égetik a tejmérk gyárakat, lelovják a marhaálló-

MAI JEGYZÉSEK
1000 KORONÁKENT BANKUTALVÁNYOK: **\$2.20**
POSTAUTALVÁNYOK: **\$2.40**

UJ MÓDSZER a korona kalkulálására és elküldésére, írjon mindjárt felvilágosítást a költéget illetőleg. Erdemes lenn.

MAJAJEGYVEKET a társulatok eredeti árán árulunk el. MAGYAR és minden más külföldi bank jelölés részvételmék megvételére alkalmas.

PÉNZT kamatostól Budapeston elhelyesztünk.
Magyar Amerikai Bankház
S. DE VITA
A BANKING DEPARTMENT FEL-
ÖVELETE ALATT
2105 FIRST AVENUE,
Cor. 108th St.
NEW YORK, N. Y.

HATÁRSZÉKESK
ELŐFIZETÉSÜK
RENDEZÉSE UTÁN
KAPNAK NAPTÁRT

HATFÁJÁS, KÖSZVÉNY
vesszélmet jelentenek. Dörzsölje be a régi, megbíható
EXTERNIN
köszvényorvosással a fájdalom megszűnik. Nagy üveg postán egy dollár, négy nagy üveg három és fél dollár. Vigyázzon, hogy a valódit kapja s címezze a pénz tév levélét így:
VÖRÖS KERESZT PATIKA
8901 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

mal fogja sújtani az amerikai automobilokat és más iparágakat, mint amilyenl Amerikát fogja sújtani a külföldi hasonló cikkeket.

A tudósoknak a szava döntőn bír ügyekben.

(Folytatás az első oldalról.)
kihásmálnak minket a férfiak előnyére. Fel kell szólnunk az emberi gép kihásmálnása ellen — legyen az akár férfi, akár nő. A mechanika masinára gond fordítanak, mert nem fordítanak kellő gondot az emberi masinára?
Ez itt igazat adott Dr. George W. Websternek, aki 1918-
ban az Illinois Industrial Survey bizottság tagja volt s aki már akkor megpendítette annak a tudós bizottságnak a tervét, a melyet ezen a gyűlésen ő szorgalmazott leginkább.
— Hogy a forszírozott mun-

ka, vagyis a felemelt munkások csökkentik-e a produktót, vagy pedig a minimum munkaidő emeli a produktívítást, azt ennek a tudós bizottságnak kellene eldönteni — fejezte be beszédét, dörgő tapésvihar közepette.

— Hogy a forszírozott mun-

(Folytatás az első oldalról.)
kihásmálnak minket a férfiak előnyére. Fel kell szólnunk az emberi gép kihásmálnása ellen — legyen az akár férfi, akár nő. A mechanika masinára gond fordítanak, mert nem fordítanak kellő gondot az emberi masinára?
Ez itt igazat adott Dr. George W. Websternek, aki 1918-
ban az Illinois Industrial Survey bizottság tagja volt s aki már akkor megpendítette annak a tudós bizottságnak a tervét, a melyet ezen a gyűlésen ő szorgalmazott leginkább.
— Hogy a forszírozott mun-

(Folytatás az első oldalról.)
kihásmálnak minket a férfiak előnyére. Fel kell szólnunk az emberi gép kihásmálnása ellen — legyen az akár férfi, akár nő. A mechanika masinára gond fordítanak, mert nem fordítanak kellő gondot az emberi masinára?
Ez itt igazat adott Dr. George W. Websternek, aki 1918-
ban az Illinois Industrial Survey bizottság tagja volt s aki már akkor megpendítette annak a tudós bizottságnak a tervét, a melyet ezen a gyűlésen ő szorgalmazott leginkább.
— Hogy a forszírozott mun-

ka, vagyis a felemelt munkások csökkentik-e a produktót, vagy pedig a minimum munkaidő emeli a produktívítást, azt ennek a tudós bizottságnak kellene eldönteni — fejezte be beszédét, dörgő tapésvihar közepette.

KI-MOIDS
(SZEMCSKE)
EMÉSZTÉSI zavarok ellen
Izzó jó Jót tesz. Azonnal feloldódik vízben vagy a nyelven. Széles, amint szüksége van rá.
GYÖRS ENYHÜLÉS!
TABLETKÁBAN AZOKNAK, AKIK JOBBAN SZERETIK.
DVARTYIA SCOTT & BOWNE
MAKERS OF
SCOTT'S EMULSION — 12

Tisztelettel köszönti és
Boldog Ujévet
kíván
AZ AMERIKAI MAGYARSÁGNAK
Hj. NÉMETH JÁNOS, bankár
437 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
A Wabash Vasút állomástól egy fél blockra.

BOLDOG UJÉVET
A közgazdasági és munkanélküliségi zilált állapotok jelen napjaiban, emlékezzünk meg európai testvéreink szerencsétlen helyzetéről és ujjt erővel bizzunk ezen Egyesült Államok végzetében.
Mindazoknak, akik minden testi és lelki erejüket ezen ország további felvirágoztatására fordítják, legszívesebben kívánunk egy boldog és bőséges Uj Esztendőt.
AMERICAN EXPRESS COMPANY

KISS EMIL, Bankár

Abszolút megbízhatósággal párosult 25 éves tapasztalatait bocsájtja az amerikai magyarság rendelkezésére a banküzlet minden ágában:

Pénzküldés

Magyarország, Románia, Csehszlovákia, Jugoszlávia minden részébe utalvánnyal, vagy sürgönyileg. Budapestre, vagy olyan helyekre, ahonnan a fővárosba lehet utazni az átvétel végett, készpénz-dollárok átutalása utalvánnyal, vagy kábel útján.

Hajójegyek

minden vonalra eredeti árban. Az utasokat megbízottak várják a vasúti állomáson és kalauzolják a hajóra minden díjazás nélkül. Az utazáshoz szükséges iratok beszerzése a Kiss Emil Bankház ügyfelei részére szintén díjmentesek.

Betétek

Az elveszett és eltulajdonított pénzek összege százezrekre rug minden évben. Küldje megtakarított pénzt Kiss Emil Bankházába, ahol biztos őrizet alatt van és 4 százalékos kamatot. Az elhelyezendő összeggel együtt küldje be pontos nevet és címet. A betétéről bankkönyvet kap.

Hozzátartozók

Hozzátartozók kihozatalára, okmányok beszerzésére és ó-hazai ügyek elintézésére külön ügyosztály van, amely gyorsan és pontosan működik. Minden levélre azonnal kimerítő választ és felvilágosítást kap. Irjon azonnal.

KISS EMIL, Bankár

133 Second Ave., New York

MATO CSODA MOSÓPÓDERUNKBÓL MINTA INGYEN.
Nagy doboz ára \$1.00. — Cím:
SALES OFFICE OF "MATO"
465 BOSTWICK AVE., BRIDGEPORT, CONN.

Ez már aztán dohány!
Értvédekben keresztül ezrek tették a megjelölt az H. Rippen Tobacco Products PETOFI, RAKÓCI, KOSZORU, KASSAI védjegyek alatt forgalomban levő pipadohányaira.
Valamennyi olyan szerencsés keverék, hogy aki egyszer megízleli, nem eszelli azt fel semmi más dohánynyal.
Kapható minden ártalomban és minden csomagolásérték cuponokat is adunk, amelyeket remek ajándéktárgyakra válthatunk be. Küldje be a mellékolt szelvényt teljes hűstánként.
Küldjön kass néhány font pipadohányt. Egy pipe jó dohány csak bajt elfelejtet.
H. RIPPEN
381 C. Division St., Perth Amboy, N. J.
Küldje el részletek 30 centesen, ha küldje meg névkerül .... font pipadohányt.
Cím .....
Név .....

H. RIPPEN. TOBACCO PRODUCTS. PERTH AMBOYN, N. J.

Kábel! Kábel!
JÖNNEK
hozzátartozói, szeretettei, az amerikai magyarok.
Magyarországba küldött megbízottunk, Gáll T. Gáspár Budapestről kábeltáviratot küldött, amely bizonyára nagy örömet fog szerezni azon amerikai magyarok körében, akik hozzátartozóikat Záró C. Henry bankár útján hozatják ki Amerikába. A kábeltávirat azt az öröndetes hírt közli, hogy a Cunard vonal hatalmas gőzösével, az IMPERATOR-ral, január 8-ikán indul el Európából és január hó 15-ike körül fog megérkezni a new yorki kikötőbe az első csoport magyar, amely a Záró C. Henry bankár közvetítésével teszi meg a tengerentuli utat.
AZOKNAK A NEVEIT, AKIK AZ IMPERATORRAL JÖNNEK, ITT KÖZÖLJÜK:
Stévícs Anna, Ribénybéli Csibula Mária, Ribénybéli Demjén Pista, Székelybéli Kovács Ferenc, Kassáról Samutó János, Nagykapusról Samutó János, Nagykapusról Simon Teréz, Kékényesről Székely Mária, Székelyfalváról Molnár Pirokka, Botvagyó Fedező András, Bártfáról Horváth Péter, Modoról Zák István, St. Mikulásról Sulyák Mária, Jászócsól Gáspár György, Kassáról Bodnár Mária, Kassáról Májkut Mária, Vassalról Friedman Mayer, Értarcsáról Friedman Mayer, Értarcsáról Friedman Mayer, Értarcsáról Simkó Mária, Nagyfalváról Nihuska Német József, Velcsől
Gáll ur jelenti egyuttal azt is, hogy ezen csoportot rövid időközönként követni fogja a többi is, úgy, hogy munkánk hamarosan teljesen be lesz fejezve.
Ha valakit ki akar hozatni, ha haza akar utazni, pénzt akar küldeni, vagy bármely óhazai ügyes-bajos dolga van, írjon azonnal vagy keresse fel személyesen
Záró C. Henry bankházát
39 COOPER SQUARE 3-ik Ave és 6-ik utca sarok
Hajójegyek az összes vonalakra a társaságok eredeti árán. — Pénzküldés Magyarországra vagy a megszállott területekre a legelőkelőbb napi árfolyam mellett gyorsan és biztosan.

zenet
aból!
államtükör
ntély a Kül-
imü előkelő
egszivlelése

gitség
aszon!

Az amerikai ma-
tókéek ez-sz-
csak hazafias dol-
művelnek, hanem
si nyereségre is
nek szert, mivel
t a koronáért,
vet minden dol-
t náltunk elköny-
ek idővel jó kor-
at fognak vissza-
nyeszes értékek-
nk visszafizetni
az adósságokat,
lyekért már most
magasabb kamatot
lunk, mint amilyen
tót hasonló hisz-
gós elhelyezés
és, mellett Ame-
ban fizetnek ne-
gy, hogy volta-
n csak jó üzlet-
van szó és a haza-
ságra csak azért
közünk, mert jól
k, hogy amerikai
írásainkat ebben
elhatározásukban
sén az üzlet, ha-
erőlkési szem-
ok irányítják.

a legolcsóbb
bármely biz-
ragy takaréki-
és betétköny-
alatt kihozat-
ság, mert kis
milliók.

MI BANK
elnök.
Fiókület:
SECOND AVE.
Cor. 83rd St.
TY.

kaptak leveleket, amelyek
munkaalkalmakat kér-
t, azonban eddig nem í-
tak ilyeneket találni.

Dr. NEUMAN ARTHUR
Paterson, N. J.
Működő magyar orvos és speci-
álgit lelkész minden minden
egész szervezetű férfi és nő.
10-12. Vasár- és ünneppa-
12-ig. — Levélre válaszol.

LŐRELÁTÁS
dig jobb, mint a vissza-
ntes. Azok, akik
SCOTT'S
EMULSION
nek rendszeresen, elő-
tök, ami izmos-
ban fitési nagy
lékát.
TT & BOWNE,
New York, N. Y.

STEAMSHIP
COMPANY, INC.

MÁBA
HANNA
100 State Street, Boston,
Mass.

NIS HIRDETESEK ARSZARABA KERESTETES, MUNKÁT KE...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ITT AZ ALKALOM! 130 AKEROS TEHENSZE...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

UJDONSÁGI RAKÓCZY LAJOS BUNDEK RUDI...

Salesmanek HETENKINT SZAZ DOLLART ES TOBBET KERESHETNEK.

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

UJ ES REGI elofizeto egyarant meg...

Salesmanek felvetetnek olyasmi eladasara, aminek...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

DR. A. W. O'MALLEY (SPECIALISTA) 68 South Franklin Street...

MR. SANDOR 227 Union Building. Deléltől 9-12 között.

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

ELADÓ ÜZLETEK ELADÓ ÜZLETEK Jótorgalmi grocery a butcher...

UJEVI AJANDEKOK Nagy választásban kaphatók...